

Inhoudsopgave

Pag 2. Een leven lang restaureren

In memoriam ing. Wim van den Berg, erelid van onze Vereniging, wiens werk als restauratie-architect in Dordrecht het onderwerp was van ons Jaarboek 2005

*Pag 3. Van de voorzitter - Een terugblik
door Henk Bax*

Voorzitter Henk Bax blikt terug op 2010. De bescherming van het stadsgezicht in Dordrecht is een van de voornaamste doelstellingen van onze Vereniging. De recente uitbreidingen van de monumentenlijst w.o. de voordracht van de 19^e -eeuwse schil tot beschermd stadsgezicht mag worden toegejuicht. Ook aandacht voor een voormalige smederij en steenhouwerij in het oude havengebied.

*Pag 4. Excursie "Dieren in de binnenstad" –
door Tom Hoogerwerf*

Verslag van een ledenexcursie langs de talloze – vaak "verborgen" – dieren in de Dordtse binnenstad, op de dag vóór Werelddierendag. Met een verwijzing naar Herman A. van Duinen's recente werkje "Dieren in de Dordtse binnenstad".

Pag 6. Waar woonde Francois Valentijn ? –

door Werkgroep Het Nieuwe Werck (Angenetha Balm, Jan Willem Boezeman)
Dordtenaar Francois Valentijn was de schrijver van het "magnum opus" *Oud en Nieuw Oost-Indiën* (1727, 5000 pagina's!). Hij was door de VOC als dominee uitgezonden naar de Oost. Hij woonde aan de Wolwevershaven, maar onzekerheid bestond over zijn exacte adres. Dit artikel neemt alle twijfel weg, maar toont ook aan tegen welke huisnummer-problemen de huizenonderzoeker kan aalopen.

Pag 12. Kuyper in Dordrecht (2) -

door Peter Dillingh

Tweede deel van een bewerking van een lezing (november 2009) over Abraham Kuyper en/in Dordrecht: zijn aanwezigheid in 1893 bij de Gereformeerde synode van Dordrecht; zijn aanbevelingen over kerkbouw die werden gebruikt voor de Wilhelminakerk; zijn nadrukkelijke rol tijdens verkiezingen tussen 1901 en 1909; en een "politiek proces" in 1903. Bij zijn dood in 1920 werd in Dordrecht plechtig stilgestaan.

Pag 22. De Kuiper in de Suikerstraat -

door Jacqueline Hoevenberg

Een minutieus speurwerkje naar de oorsprong, plaats en (aangepaste) tekst van een fraaie gevelsteen in de Suikerstraat, waar in 1652 een kuiper was gevestigd. Met als

bonus een korte geschiedenis van het stadsgebied aan het eind van Voorstraat en Spuihaven.

Pag 32. De begraafplaats van de Sint-Adriaansparochie

In het vorige artikel kwam de Adriaansbuurt (het gebied achter het eind van Voorstraat en Spuihaven) ter sprake. De redactie drukt een krantenartikel af uit de Dordtse Courant van september 1849: de vondst van beenderen afkomstig uit de begraafplaats van de Adriaansbuurt, met kerk en al verwoest door de Watergeuzen in 1572

Pag 34. Smederij Haksteen -

door Bouke Blijdesteijn (Werkgroep Oral History)

De “ouderwetse” smederij: hij bestaat nog! Een gesprek met Arie Haksteen die het familiebedrijf (sinds 1884) als 4^e generatie naar volle tevredenheid voortzet.

Pag 40. De grafschilderingen in het minderbroedersklooster -

door Herman A. van Duinen

De orde van de minderbroeders werd aan het begin van de 13^e eeuw door Franciscus van Assisi gesticht. Zij stichtten een klooster in Dordrecht in 1245, op de Voorstraat naast de voormalige Waalse Kerk.. De auteur bewerkt in dit artikel een afstudeerscriptie van archeologe Ivonne Lempke over de in frescotechniek beschilderde grafkelders.

Pag 52. Twee Dordtse architecten in bezet België -

door Loet Megens en Thea Megens – van der Westen

Aan het begin van de Eerste Wereldoorlog in 1914 vluchtten 1 miljoen Belgen naar Nederland, terwijl hun steden werden verwoest. Van hen kwamen 4500 naar Dordrecht. De Dordtse architecten Reus en van Bilderbeek togen in opdracht van de Gemeente naar België om de toestand van hun –mogelijk – verwoeste huizen te onderzoeken. In dit artikel een verslag dat de architecten naar hun ouders stuurden.

Pag 62. Nieuwverschenen boeken

Cees Esseboom bespreekt een vijftal recent verschenen boeken over Dordrecht: *Een jochie uit Krispijn in de crisis- en oorlogsjaren*, door C. Prins; *Dwars door Dordrecht, zes zwerftochten door heden en verleden*, door Frits Baarda; *Verhalen van Dordrecht, deel 20: Dieren in de Dordtse binnenstad, van griffioen tot giraffe*, door Herman A. van Duinen; en deel 21 *Het Dordtse Dolhuis*, door Herman A. van Duinen en Cees Esseboom; *De Naarstige Hand en Sparige Tand*, door E. van Heiningen en Cees Esseboom

Pag 67. Erfgoedcentrum DiEP, twee workshops: Oud Schrift en Huizenonderzoek

Docent Emile Havers van Erfgoedcentrum DiEP kondigt genoemde cursussen aan, beide in maart 2011.

Pag 68. Marieke van Leeuwen, stadsdichter -

door Elisabeth van Heiningen

Elisabeth van Heiningen ontmoette de – in 2009 gekozen – Dordtse stadsdichter Marieke van Leeuwen. Ze is van origine actrice en regisseur en is – behalve dichter – ook organisator van theater- en andere evenementen

Pag 74. Schetsen uit Dordtse akten (5) -

door Kees Sigmond

De auteur bewerkt voor ons Tijdschrift eeuwenoude “akten”: verklaringen die toentertijd officieel werden vastgelegd, aangaande misstanden in de stad. In dit artikel een boos en beledigend briefje dat met Nieuwjaar door kwajongens op de deur van hun zuster werd bevestigd

Pag 77. De eerste vrouwen in de Dordtse gemeenteraad / 1919 – 1935

door Sander van Bladel

Tot 1919 was de Dordtse gemeenteraad een mannenbastion. De eerste vrouw werd T. Kramer – Mampaey, die bij de eerste gemeenteraadsverkiezingen volgens het algemeen stemrecht namens de SDAP werd gekozen. In 1920 volgde Wilhelmina Koppe – Faro. In 1935 volgde de eerste vrouwelijke wethouder.

Pag 80. De Stoop-bank in Polder de Biesbosch –

door Rob Haan

Deze 80 jaar oude herdenkingsbank, opgericht ter gelegenheid van de inpoldering van een groot deel van de Dordtse Biesbosch, zou opgeknapt moeten worden. Stoop was een sociaal bewogen wethouder en huisarts in de 20-er jaren van de vorige eeuw. Hoewel het een sociaal bedoeld werklozenproject was waren de arbeidsomstandigheden verre van normaal. De auteur houdt een pleidooi tegen een al te rigoureuze opknappbeurt: de monument dient zijn karakter van een eenvoudig rustpunt te behouden

Pag 86. Een drijvende kelder boven water -

door Christine Weijs

In het pand Prinsenstraat 61 is een – inmiddels vastgezette – drijvende kelder aangetroffen. Zo'n kelder kon met het stijgen en dalen van het grondwater op en neer bewegen. Het is een vermoedelijk in de 17^e eeuw in Amsterdam ontwikkelde gemetselde bak, die al bewegend bestand was tegen de grote druk van hoog grondwater. Er moeten meer van deze kelders, waarschijnlijk vastgezet, in Dordrecht zijn. Eigenaren kunnen contact opnemen met het Bureau Monumentenzorg en Archeologie

Pag 90. De Smederij aan de Kuipershaven 152-155: sloop of gemeentelijk monument? -

door Kees Sigmond

Verkorte versie van de officiële onderbouwing - door Loet Akkermans – van het verzoek De Smederij op Kuipershaven 122 – 125 op de Gemeentelijke Monumentenlijst te plaatsen. Het verzoek werd gedaan door onze Vereniging en de VIAZ, de Vereniging Industriële Archeologie Zuid-Holland Zuid. In dit artikel een korte geschiedenis van de in 160 aangelegde Wolwevershaven en het betreffende pand uit 114, dat oorspronkelijk woonhuis annex koffiehuis was, later een opslagplaats en steenkolenhandel, en sinds 1935 een “smederij en herstelplaats”

Pag 100. Lezers reageerden

De redactie kreeg weer diverse reacties van lezers op recente – en minder recente – publicaties: op het Jaarboek 2007 over de Dordtse brouwerijen, m.n. brouwerij Het/Den Ancker, en vooral foto's betreffende de artikelen over natuurzwembad De Groene Plas en speeltuin Het Wantij

Pag 104. Op zoek naar een cadeau?

Tweede secretaris Anthon Grootenboer beveelt Jaarboeken en Tijdschriftnummers uit voorbije jaren aan. Als interessant cadeau voor de feest- of andere hoogtijdagen